

2494

OŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTKÓW W WARSZAWIE
KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	Ł	M	N	O	P	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

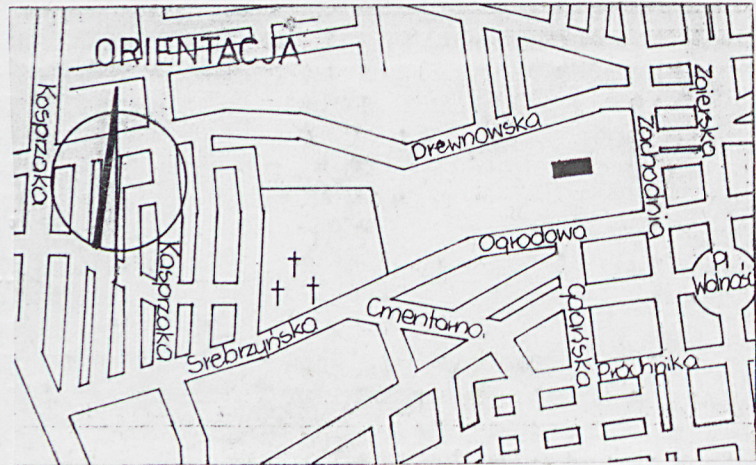
Nr
PAŃSTWOWA SŁUŻBA
OCHRONY ZABYTKÓW
Oddział Wojewódzki w Łodzi

1. Obiekt
264/c FARBIARNIA
/w zespole d.zakładów I.K.Poznańskiego/

2. Czas powstania
1887r, 1890r;
lata 70-te XIX

3. Miejscowość
ŁÓDŹ

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres
ul.Ogrodowa 17
działka 98/4
64^a
nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna
województwo miejskie- łódzkie
gmina

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna przed 1 VI 1975
województwo łódzkie
powiat

8. Właściciel i jego adres
Zakłady Przemysłu Bawełnianego
"Poltex"
ul.Ogrodowa 17

9. Użytkownik i jego adres
j/w

10. Rejestr zabytków
Nr A/45 data 20.01.1971

1

2

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

1887-arch. Hilary Majewski projektuje parterowy budynek farbiarni z przyległym od strony wsch. pom. maszyny parowej i kominem kotłowni. Elewacje farbiarni utrzymane były w konwencji wcześniejszych obiektów zespołu z użyciem ciemnoczerwonej spoinowanej cegły, dzielone lizenami połączonymi górami schodkowym fryzem. Wnętrze budynku przekrywał szedowy dach wsparty na jedenastu rzędach żeliwnych kolumn.

1890-powiększenie budynku od strony zachodniej o tkalnię. Autorem rozbudowy był prawdopodobnie również Hilary Majewski.

W latach 50-tych XXw zastąpiono żeliwne kolumny i szedowy dach farbiarni konstrukcją żelbetową, zniszczono detale architektoniczne w elewacjach południowej i zachodniej i pokryto te elewacje tynkiem.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

Sytuacja Farbiarnia stoi w głównym kompleksie zabudowań zespołu d. zakładów I.K. Poznańskiego. Od strony wsch. przylega do niej wzniesiony w r. 1912 budynek elektrowni. Z położoną po pñ. stronie wykończalnią budynek farbiarni połączony jest zadaszonym przejściem.

Materiał i konstrukcja Budynek wzniesiony z cegły pełnej ceramicznej na zaprawie wapiennej, elewacje zach. i pñd. tynkowane tynkiem cem-wap. w kolorach piaskowym i brązowym, el. pñk. ceglana. Hale w cz. zach. przykryte współczesnym dachem szedowym z płyt korytkowych opartym na rzędach żelbetowych skupów/konstrukcji skupów tworzą 2 dwuteowniki I220 o stopkach łączonych przyspawanymi płaskownikami/. Strop nad 2-kond. cz. wsch. odcinkowy Kleina na żeliwnych kolumnach o głowicach kostkowych. Posadzki z płyt stalowych o pow. ryflowanej oraz betonowe. Drzwi zewn. 2-skrz. stalowe oraz ram-płyc. przeszklone współczesne. Okna 2-skrz. współczesne zespolone, różnej wielkości i kształtu, w el. zach. także lufery. Schody dwubiegowe betonowe współczesne.

Rzut Budynek założony na planie wydłużonego prostokąta ustawionego dłuższą osią w kier. E-W. Wnętrze podzielone na trzy hale różnej wielkości. Nad pñk-zach. fragmentem największej z nich, wschodniej, antresola. Hala ta w cz. wsch. zachowała pierwotny układ żeliwnych kolumn; wnętrza pozostałej cz. parteru budynku współczesne. Piętro nad skrajnym fragmentem hali wschodniej powtarza układ żeliwnych kolumn podtrzymujących strop parteru.

Bryła Budynek farbiarni niepodpiwniczony. Jednokondygnacyjowa cz. zach. budynku przykryta dachem szedowym. Cz. wschodnia dwukondygnacyjowa przykryta dachami dwuspadowymi o niewielkich kątach nachylenia połaci. Narożnik pñd-zach. dwukondygnacyjny.

Elewacje Elewacja południowa. Czterosegmentowa. W wyniku przeróbek straciła pierwotny charakter. Pierwszy segment od lewej dwukondygnacyjny, pięciosiowy, ustawiony na niskim cokole. Ścianę artykułują lizeny opracowane w tynku malowanym na kolor brązowy. Pozostała pł. ścian w kolorze piaskowym. W osiach od pierwszej do czwartej licząc od lewej strony w poz. parteru i piętra kwadratowe współczesne otwory okienne. W piątej osi drzwi osłonięte wąskim daszkiem; wyżej trzy niewielkie prostokątne okienka klatki schodowej. Segment drugi: jednokondygnacyjny, trzydziestoczworosiowy. Opracowany w dwubarwnym tynku jak segment omówiony poprzednio. Ściana ustawiona na niskim cokole, artykułowana płaskimi lizenami w płycinach między nimi otwory okienne i drzwiowe oraz blendy. Okna zamknięte lukami odcinkowymi; jedynie w pierwszej i siódmej osi od lewej strony okna o kształcie zbliżonym do kwadratu z poziomymi nadprożami. Ponad oknami podtrzymywany przez lizeny dwupasmowy gzyms, w którym otwory z blaszanymi wywiewkami wentylacyjnymi. Powyżej pas ściany kurtynowej osłaniający szedy, zakończony gzymsem wieńczącym. Trzeci segment od lewej dwuosiowy, trójkondygnacyjny. opracowany w tynku. Flankowany parą lizen. W poz. parteru dwie płyciny rozdzielone płaską lizeną podtrzymującą gzyms międzykondygnacyjny. W prawej płycinie prostokątny otwór drzwiowy osłonięty daszkiem z płyt falistych, w lewej kwadratowe współczesne okno. Ponad gzymsem kwadratowe okna w płycinach wysokości dwóch kondygnacji. Całość wieńczy trójkątny szczyt z kolistym otworem na osi.

14. Kubatura 42 000 m ³	15. Powierzchnia użytkowa 6 800 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne farbiarnia	17. Użytkowanie obecne farbiarnia
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie instalacje) Ściana północna budynku farbiarni w złym stanie technicznym: zniszczona wyrstwa cegły licowej, wykruszone ceglane elementy detali architektonicznych gzymsów. Konstrukcja dachu w dobrym stanie.	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)
RGP Wydz.Bud.sygn:224 w:WAPE

24. Uwagi różne

22. Bibliografia

- E.Markiewicz-Kozańska-Rozwój przestrzenny wielkich i dużych zespołów fabryczno-mieszkalnych na terenie Łodzi w II poł.XIX stulecia/w:/Kwartalnik Architektury i Urbanistyki T.XXIX 1984,z.1-2 ss.137-144,
I.Popławska-Architektura przemysłowa Łodzi w XIXw /w:/ Studia i Materiały do teorii i historii architektury i urbanistyki T.XI 1973;
I.Popławska-Dziewiętnastowieczna architektura przemysłowa Łodzi /w:/Kwartalnik Architektury i Urbanistyki T.XXIX,1984 z.1-2,ss.177-182;
I.Popławska-Hilary Majewski-architekt łódzki /w:/Sztuka II poł.XIXw.Materiały sesji Stowarzyszenia Historyków Sztuki;W-wa 1973,ss.123-136

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

RGP Wydz.Bud.sygn:224/plany/w:WAPE

Pracownia Fotograficzna

Państwowej Służby Ochrony Zabytków w Łodzi

numer negatywa negatywy ser. 1-14

numer albumu Koperta nr 63

data wykonania zdjęcia 05.1993

foto J. Warkane

25. Opracował

tekst Janusz Warszawa, maj 1993
Imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki Janusz Warszawa, maj 1993
Imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. Janusz Warszawa, maj 1993
Imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów Państwowa Służba Ochrony Zabytków
Oddział Wojewódzki w Łodzi

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

1. Miejscowość ŁÓDŹ	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) FARBIARNIA /w. zespole d. zakładów Izraela Poznanskiego/	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) strona A: dalszy ciąg opisu, zestawienie fotografii strona B: zdjęcia
------------------------	--	--

dalszy ciąg opisu

Czwarty segment. Dwukondygnacyjny. Dziesięcioosiowy. Tynkowany w kolorze piaskowym. W poz. obu kondygnacji wysokie prostokątne otwory okienne /w parterze, w szóstej osi od lewej okno zamurowane/.

Elewacja zachodnia. Dwukondygnacyjowa. Dwusegmentowa. Po przeróbkach zatraciła pierwotny charakter. Segment pierwszy od lewej strony dziewięcioosiowy, podzielony lizenami. W płycinach wneki okienne zamknięte łukami odcinkowymi, okna we wnękach prostokątne. W osi środkowej szeroki współczesny otwór drzwiowy. Kondygnacje rozdziela gzyms niosący cokoły z lizenami, które dzielą kurtynową ścianę piętra. W dolnych częściach płycin między lizenami poziome płytki wneki. Całość zamyka prosty gzyms. Segment prawy 2-osiowy, z ustawionymi na cokołach narożnymi pilastrami. Każdy z pilastrów zwieńczony namiotowym daszkiem. Ściana z dwiema płycinami rozdzielonymi lizeną podpierającą gzyms, na którym trójkątny szczyt z niskim postumentem na osi. W poz. parteru w prawej płycinie, prostokątny otwór drzwiowy poprzedzony czterema stopniami schodów. Okna parteru i piętra współczesne o kształcie kwadratowym.

Elewacja północna. Opracowana w cegle pokrytej cienką warstwą farby. Segment pierwszy od lewej strony dwukondygnacyjny, artykułowany pilastrami o ceglanych głowicach niosącymi półkoliste arkady i wąskie lizeny podtrzymujące gzyms w poz. parapetów okiennych piętra. Parter 5-osiowy /2 pierwsze okna od lewej strony prostokątne-współcześnie powiększone, trzy pozostałe zamknięte łukami odcinkowymi/. Ponad gzymsem parapetowym 1p ścianę artykułują lizeny, między którymi w płycinach otwory okienne zamknięte łukami odcinkowymi. Segment prawy jednokondygnacyjny. Ścianę artykułują szerokie filary na cokołach. Osie filarów podkreślone lizenami połączonymi górami schodkowym fryzem. Pomiedzy filarami głębokie blendy okienne zamknięte łukami koszowymi. Płyciny w osiach 4-ej, 6-ej i 10-ej od prawej strony mają podwójną szerokość. Segment wieńczy szeroki ceglany gzyms, nad którym położyć szedowego dachu.

Instalacje Farbiarnia jest wyposażona w instalacje: wodociągowa, kanalizacyjną, centralnego ogrzewania, wentylacji mechanicznej, przeciwpożarową, telefoniczną.

ZESTAWIENIE FOTOGRAFII

strona tytułowa: 1-elewacja południowa, 2-elewacja północna
załącznik nr 1, strona B: 3-widok lewego segmentu elewacji zachodniej, 4-widok prawego segmentu elewacji zachodniej, 5-elewacja południowa, widok od pld, zach, 6-elewacja południowa-segment skrajny od lewej strony, 7-fragment elewacji południowej,
załącznik nr 2, strona A: 8, 9, 10-elewacja południowa, fragmenty segmentu jednokondygnacyjowego, 11, 12-elewacja południowa, fragmenty segmentów skrajnych od prawej strony.
strona B: 13, 14-elewacja północna

Wkładkę założył: Janusz Warszawa, maj 1993

(Imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: Państwowa Służba Ochrony Zabytków
Oddział Wojewódzki w Łodzi

PAŃSTWOWA SŁUŻBA
OCHRONY ZABYTEKÓW
Oddział Wojewódzki w Łodzi

Wzór OZD 1978

3

4

5

6

7

1. Miejscowość ŁÓDŹ	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) FABRYCZNA /w zespole d.zakładów Izraela Poznańskiego/	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) strona A:zdjęcia strona B:zdjęcia,kopie planów archiwalnych
------------------------	---	--

8

9

11

10

Wzór OZD 1978

12

Wkładkę założył: Janusz Warszawa, maj 1993

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: Państwowa Służba Ochrony Zabytków

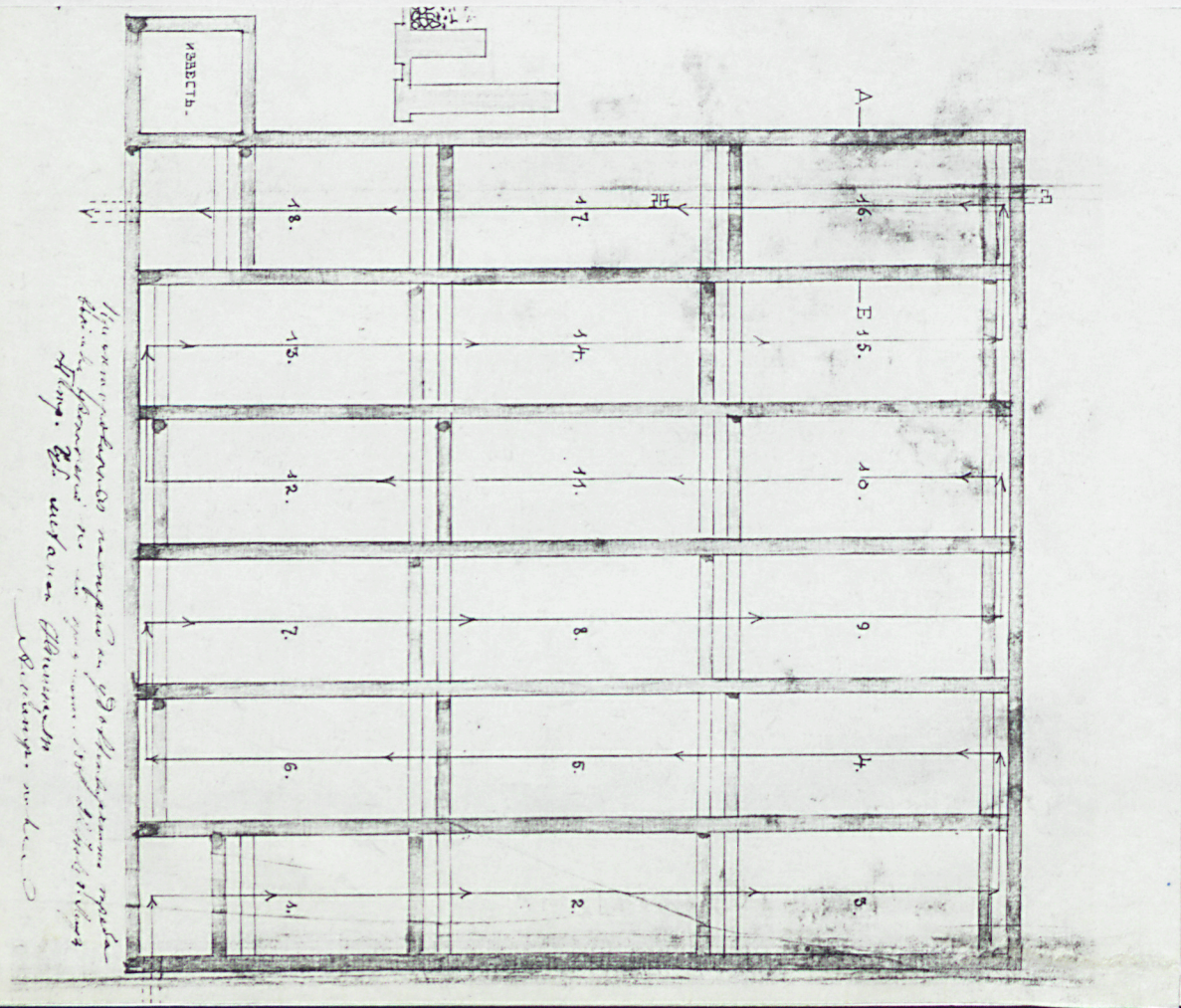
Oddział Wojewódzki w Łodzi
PAŃSTWOWA SŁUŻBA
OCHRONY ZABYTKÓW
Oddział Wojewódzki w Łodzi

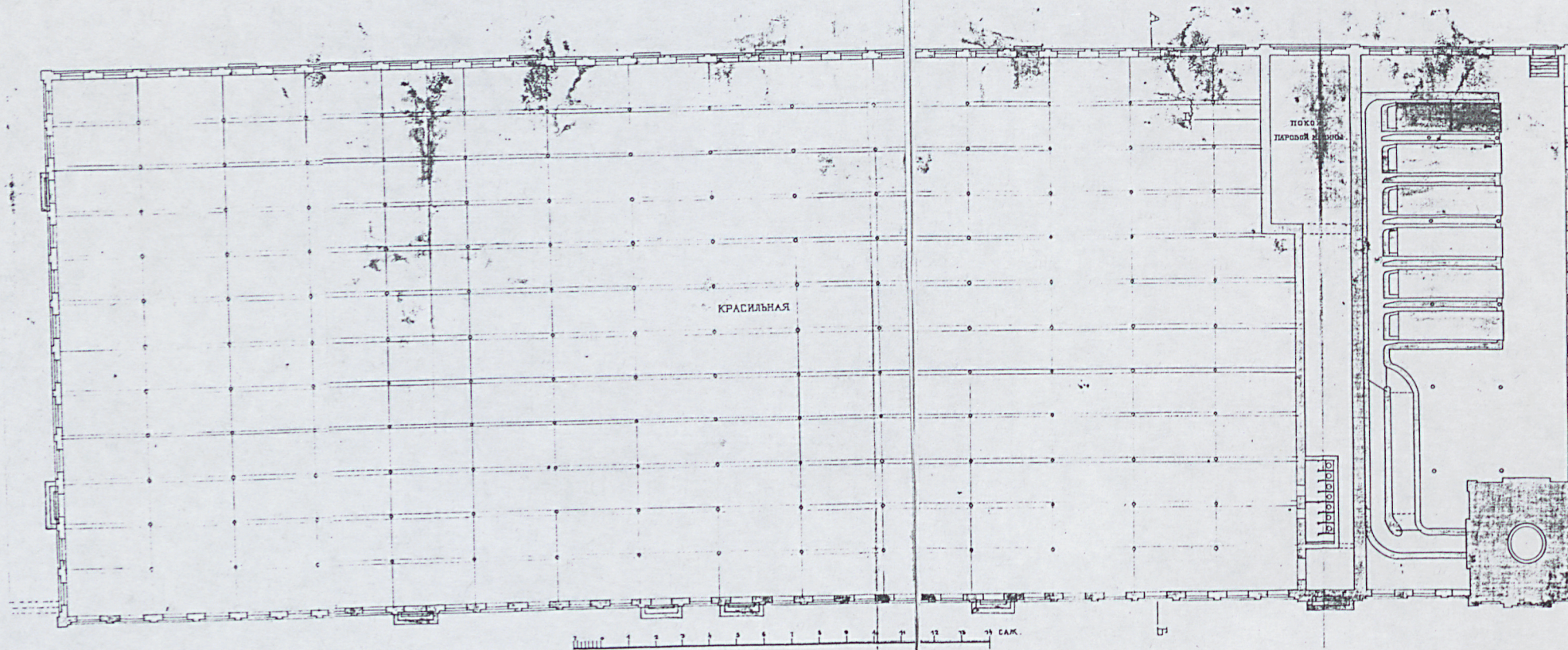

13

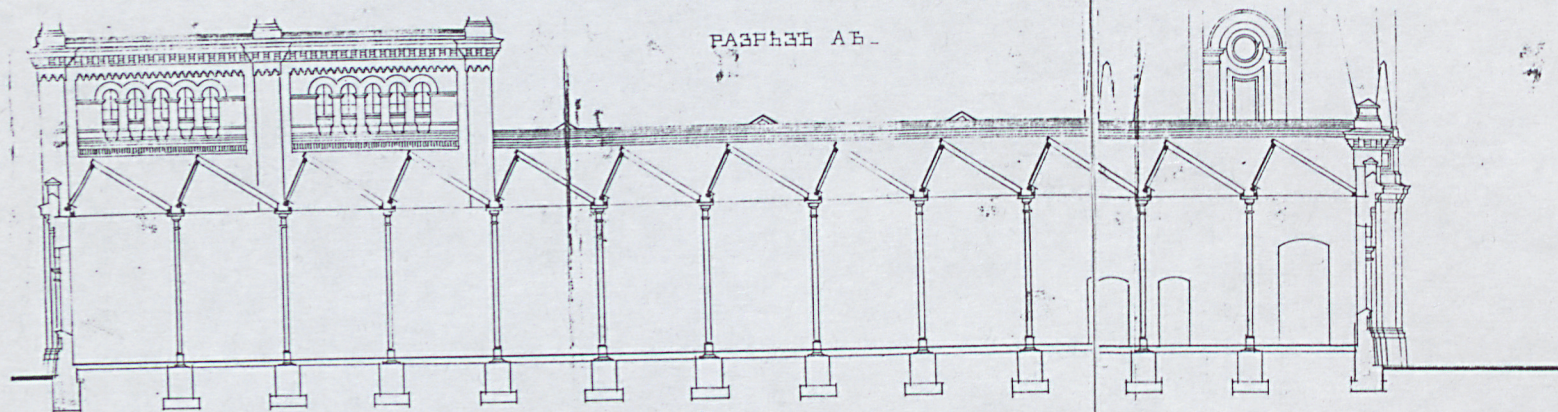

14

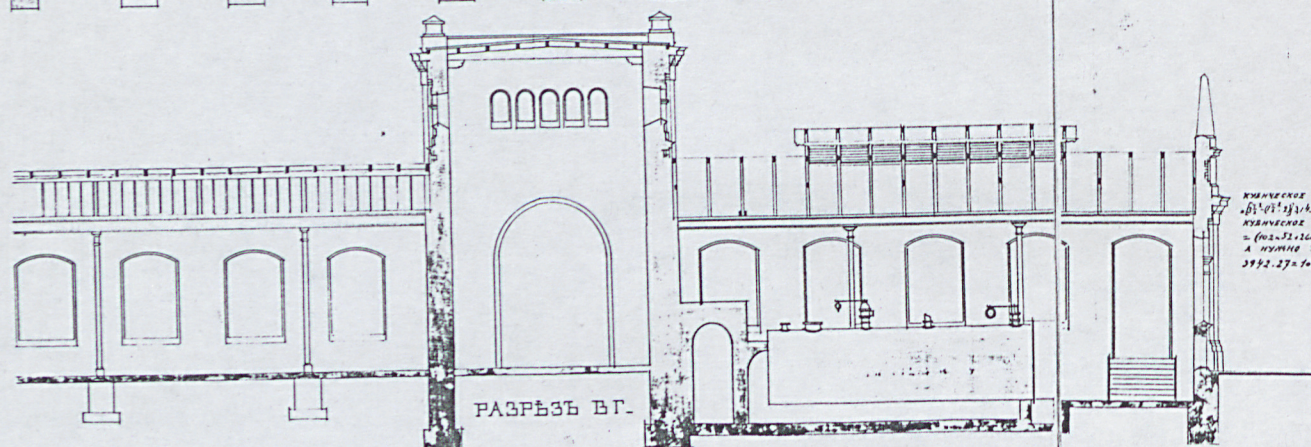

РАЗРЕЗЪ АБ -

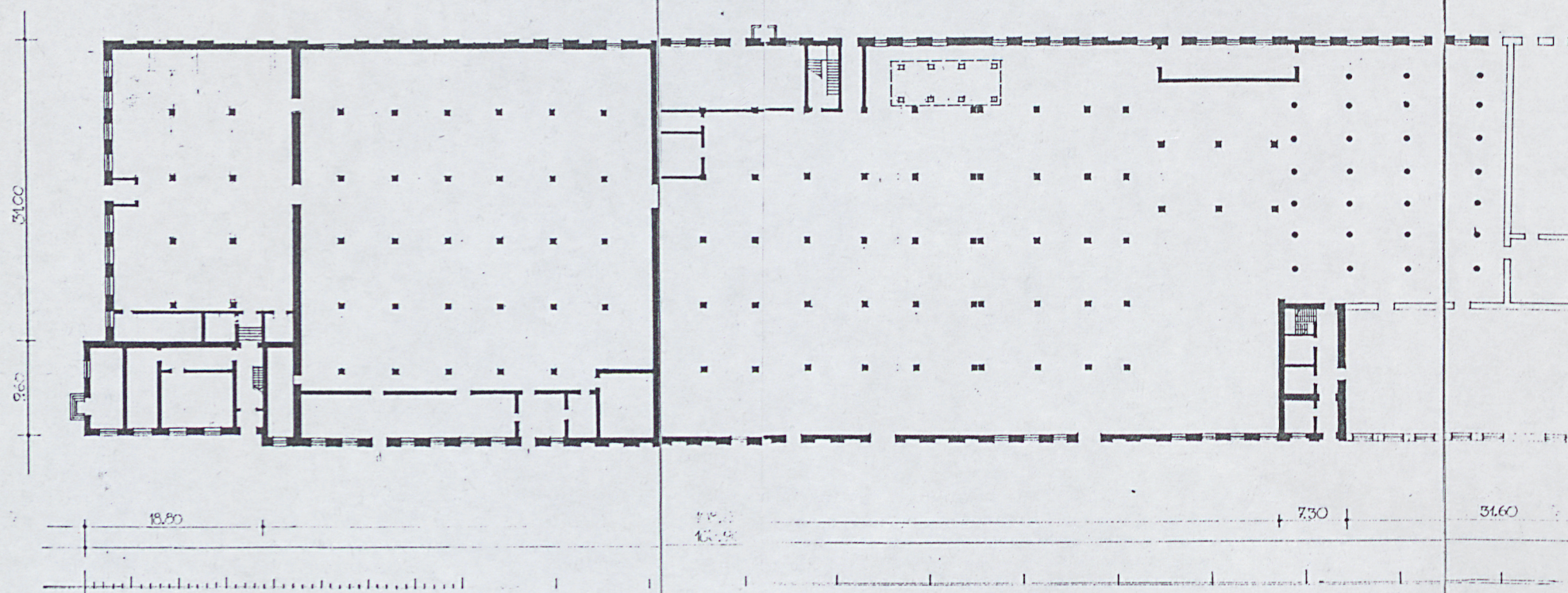

РАЗРЕЗЪ ВГ.

КУВАНЧЕСКОЕ СОДЕРЖАНИЕ КОТЛОВЫХ +
 $0,61 \cdot 0,123 \cdot 14,176 = 3942 \text{ м.ж}$
 КУВАНЧЕСКОЕ СОДЕРЖАНИЕ КОТЛОВЫХ
 $= (102 + 51 + 26 + 26) \cdot 21 = 725580 \text{ м.ж}$
 А НУЖНО ТОЛЬКО
 $3942,27 = 16638 \text{ куб. футов.}$

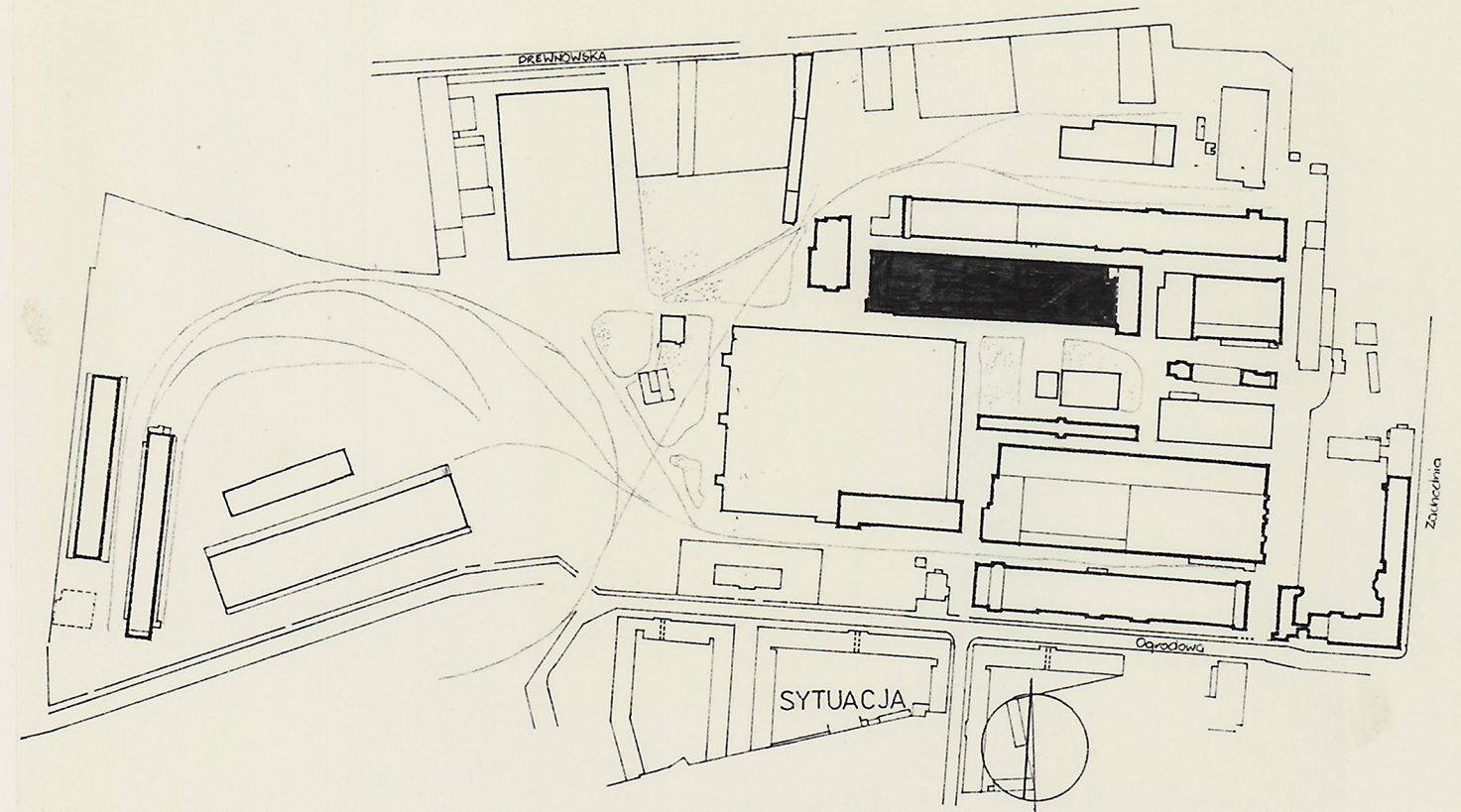
RZUT PARTERU skala 1/400

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

ZAŁĄCZNIK NR 5

1. Miejscowość ŁÓDŹ	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) FABRYKA /w zespole d. zakładów Izabela Poznańskiego/	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) kopie planów archiwalnych - elewacje rzut parteru - stan aktualny
------------------------	--	--

Wkładkę założył: Janusz Warszawa, maj 1993

(Imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: Państwowa Służba Ochrony Zabytków
Oddział Wojewódzki w Łodzi

PAŃSTWOWA SŁUŻBA
OCHRONY ZABYTKÓW
Oddział Wojewódzki w Łodzi

Wzór OZD 1978

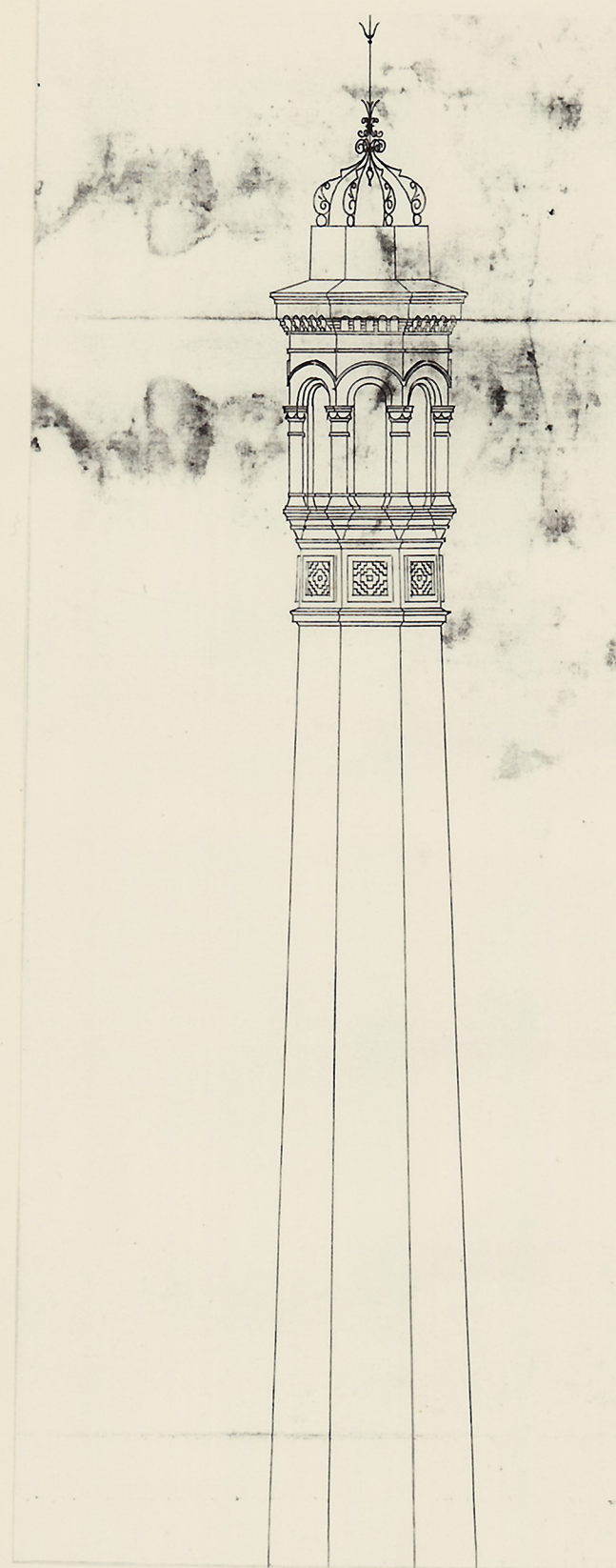
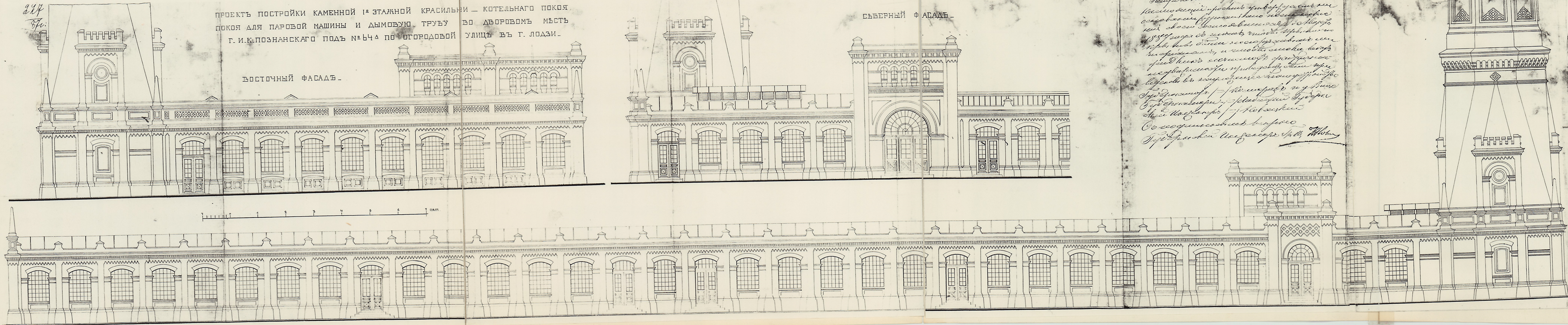
224
Фр.

ПРОЕКТ ПОСТРОЙКИ КАМЕННОЙ 1-й ЭТАЖНОЙ КРАСИЛЬНИ — КОТЕЛЬНОГО ПОКОЯ
ПОКОЯ ДЛЯ ПАРОВОЙ МАШИНЫ И ДЫМОВУЮ ТРУБУ ВО ДВОРОВОМЪ МѢСТѢ
Г. И. К. ПОЗНАНСКАГО ПОДЪ № 644 ПО ОБОРОДОВОЙ УЛИЦѢ ВЪ Г. ЛОДЗИ.

ВОСТОЧНЫЙ ФАСАДЪ.

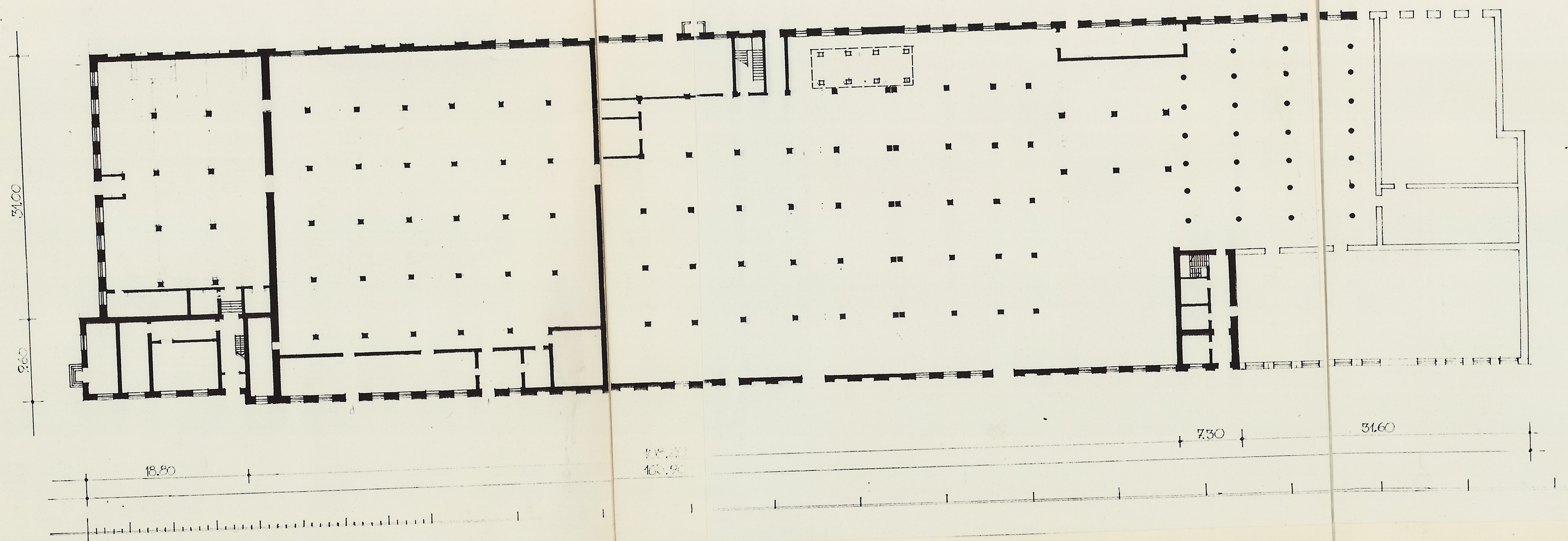
СѢВЕРНЫЙ ФАСАДЪ.

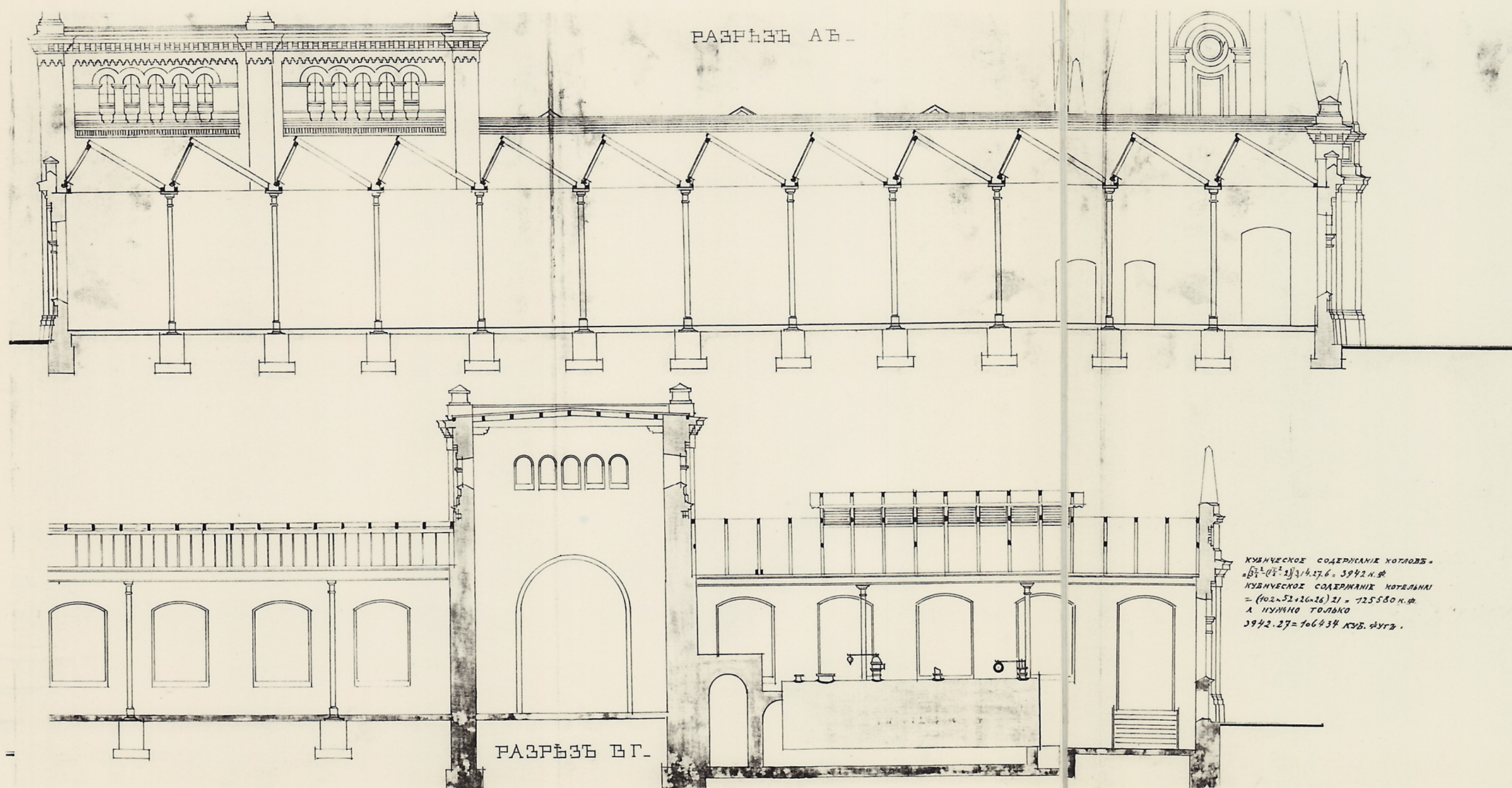
Получено отъ архитектора Г. И. К. Познанскаго
наименованіе проекта: проектъ постройки
каменной 1-й этажной красильни — котельного
покоя для паровой машины и дымовую трубу
во дворомъ мѣстѣ Г. И. К. Познанскаго
подъ № 644 по Огородовой улицѣ въ Г. Лодзи.
Проектъ составленъ архитекторомъ Г. И. К.
Познанскимъ. Проектъ составленъ архитекторомъ
Г. И. К. Познанскимъ. Проектъ составленъ
архитекторомъ Г. И. К. Познанскимъ. Проектъ
составленъ архитекторомъ Г. И. К. Познанскимъ.
Съ согласія съ архитекторомъ Г. И. К. Познанскимъ.
Г. И. К. Познанскій. Архитекторъ Г. И. К. Познанскій.

2/65

RZUT PARTERU skala 1/400

КУБическое содержание котлованов -
 $18 \frac{1}{2} \times 12 \frac{1}{2} \times 3 \frac{1}{2} = 756 \text{ куб. саж.}$
 КУБическое содержание котельной
 $= (102 \times 52 \times 16 \frac{1}{2}) \div 27 = 725580 \text{ куб. саж.}$
 А ИЛИ ИЛИ ТОЛЬКО
 $3942.27 = 706434 \text{ куб. саж.}$

3/10/28

21/0

K.I. Formisli - Jorbiama

